

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ
Број: Гж-3707/17
Дана: 19.01.2018. године
К р а г у ј е в а ц

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ, у већу састављеном од судија Јасмине Симовић, председника већа, Јасмине Јовановић и др Татјане Кандић, чланова већа, у парници тужиље малолетне „АА“ из ..., чији је законски заступник мајка „ББ“ из ..., а пуномоћник Јасмина В. Милутиновић, адвокат из Чачка, против тужених „ВВ“ и „ГГ“, обоје из ..., које заступа пуномоћник Саша Милинчић, адвокат из Чачка, и тужене Основне школе ... у ..., чији је пуномоћник Зоран Бојовић из Чачка, секретар школе, ради накнаде штете, вредност предмета спора 390.000,00 динара, одлучујући о жалбама странака изјављеним против пресуде Основног суда у Чачку 10П.бр.1117/15 од 23.03.2016. године, у седници већа одржаној дана 19.01.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

1. ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужиље малолетне „АА“ из ... и тужене Основне школе ... у ... и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Чачку 10П.бр.1117/15 од 23.03.2016. године **у ставу првом изреке у делу** којим је обавезана тужена Основна школа ... у ... да тужиљи малолетној „АА“ на име накнаде нематеријалне штете исплати досуђене износе са припадајућом законском затезном каматом **и ставу другом изреке у делу** у којем је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да суд солидарно обавезе тужене да јој по основу умањења животне активности исплате износ од 150.000,00 динара, по основу наружености износ од још 30.000,00 динара, као и на име физичких болова износ од још 20.000,00 динара, преко износа досуђених у ставу првом изреке.

2. ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Чачку 10П.бр.1117/15 од 23.03.2016. године **у преосталом делу става првог и става другог изреке и у ставу трећем изреке**, тако да гласи:

1) ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена Основна школа ... у ... да малолетној тужиљи „АА“ из ..., на име накнаде нематеријалне штете исплати за претрпљени страх износ од још 20.000,00 динара, са законском затезном каматом обрачунатом од дана доношења пресуде 23.03.2016. године па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

2) ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиље малолетне „АА“ из ... у делу којим је тражила да се обавезе тужена Основна школа ... у ... да малолетној тужиљи на име накнаде нематеријалне штете за претрпљени страх исплати износ од још

100.000,00 динара, са законском затезном каматом обрачунатом од дана доношења пресуде 23.03.2016. године па до исплате, **КАО НЕОСНОВАН**.

3) ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиље малолетне „АА“ у делу којим је тражила да се обавезу тужени „ВВ“ и „ГГ“, обоје из ..., да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете солидарно са туженом Основном школом ... у ... исплате:

- по основу претрпљених физичких болова износ од 20.000,00 динара,
- по основу претрпљеног страха износ од 150.000,00 динара,
- по основу душевних патњи због наружености износ од 20.000,00

динара,

све са законском затезном каматом обрачунатом од дана доношења пресуде од 23.03.2016. године па до исплате, **КАО НЕОСНОВАН**.

4) ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена Основна школа ... у ... да тужиљи малолетној „АА“ накнади трошкове поступка у износу од 195.100,00 динара, у року од 15 дана од пријема писаног отправака пресуде.

5) ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужиља малолетна „АА“ да туженима „ВВ“ и „ГГ“, обоје из ..., као солидарним повериоцима накнади трошкове поступка у износу 165.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправака пресуде.

3. ОДБИЈА СЕ захтев тужиље малолетне „АА“ за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Првостепеном пресудом, у ставу првом изреке, делимично је усвојен тужбени захтев, па су обавезани тужени „ВВ“ и „ГГ“, обоје из ... и тужена Основна школа ... у ... да малолетној тужиљи „АА“, на име накнаде нематеријалне штете солидарно исплате и то:

- по основу претрпљених физичких болова износ од 20.000,00 динара,
- по основу претрпљеног страха износ од 30.000,00 динара,
- по основу душевних патњи због наружености износ од 20.000,00 динара,

све заједно са законском затезном каматом обрачунатом од дана доношења пресуде од 23.03.2016. године па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

У ставу другом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље у делу којим је тражила да суд солидарно обавезе тужене да јој по основу душевних патњи због умањења животне активности исплате износ од 150.000,00 динара, као и да јој по основу претрпљеног страха исплате износ од још 120.000,00 динара, по основу наружености износ од још 30.000,00 динара, као и на име физичких болова износ од још 20.000,00 динара, преко износа досуђених у ставу првом изреке пресуде.

У ставу трећем изреке обавезани су тужени као солидарни дужници да тужиљи на име дела парничних трошкова исплате износ од 39.020,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Против наведене пресуде жалбе су благовремено преко пуномоћника изјавили:

тужиља, побијајући је у ставу другом и трећем изреке због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права,

тужени „ВВ“ и „ГГ“, побијајући је у ставу првом и трећем изреке, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, и

тужена Основна школа ... у ..., побијајући је у ставу првом и трећем изреке, такође због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 386 Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...55/14), након увида у списе предмета и садржину изјављених жалби, Апелациони суд је утврдио да је жалба тужиље делимично основана, жалба тужених „ВВ“ и „ГГ“ основана, а жалба тужене Основне школе ... у ... неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1 до 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 1 и члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку, на које странке указују у изјављеним жалбама, јер је првостепени суд правилно применио одредбе Закона о парничном поступку, а пресуда нема недостатака због којих се не би могла испитати.

Апелациони суд прихвата као правилно и потпуно чињенично стање које је утврдио првостепени суд.

Првостепеном пресудом је утврђено да је дана 18.01.2012. године у ..., малолетна тужиља као ученик VI разреда тужене Основне школе ..., за време часа физичког васпитања, претрпела тешку телесну повреду у виду прелома крунице горњег секутића, нагњечења са отоком меких ткива поглавине чеоног предела и нагњечења меких ткива са отоком горње усне, коју је малолетној тужиљи нанео малолетни „ДД“ из ..., син тужених „ВВ“ и „ГГ“ из ..., који је такође ученик тужене школе и у истом одељењу са тужиљом. До повређивања малолетне тужиље дошло је тако што је малолетни „ДД“ гурнуо малолетну тужиљу која је ударила главом о зид физкултурне сале и том приликом претрпела наведене повреде. Малолетној тужиљи је прелом зуба саниран тако што је надокнађен део крунице сталног зуба.

Тужена школа је због насталог догађаја покренула васпитно-дисциплински поступак против малолетног „ДД“ и истом је изречена мера укора наставничког већа, смањена оцена из владања и препоручен обавезан психолошко-педагошки надзор до даљњег. По пријави законског заступника малолетне тужиље извршен је надзор код тужене школе поводом насталог спорног догађаја од стране представника Министарства просвете и науке, Школске управе у ..., дана 05.04.2012. године и достављени предлози за унапређење васпитног рада тужене школе.

Тужиља је трпела физичке болове јаког интензитета у трајању од 12 сати, средњег интензитета у трајању од 1 дана и слабог интензитета у трајању од 7 дана.

Услед предметног догађаја тужиља је трпела примарни страх јаког интензитета непосредно за време повређивања у трајању од око пола минута, као и секундарни страх јаког интензитета у трајању од 3 сата након повређивања, односно пријема у Ургентни центар, дијагностике до завршетка клиничке обраде, страх средњег интензитета трпела је дисконтинуирано укупно у трајању од 7 дана, страх лаког интензитета могла је да трпи наредне две недеље.

Према налазу и мишљењу вештака психолога, који је првостепени суд прихватио, утврђено је да малолетни „ДД“ живи у адекватним стамбеним и материјалним условима, да су му интелектуалне способности у оквиру просека и да је емоционално зрела особа. Према датом мишљењу „ДД“ је окарактерисан као сугестибилна особа, осетљива, склона туговању и бурним реакцијама које уноси у себе. Дечак има изграђен елементарни вредносни систем који је усвојен из породице и породица доминира као приоритет. Доминантни одбрамбени механизми су му потискивање и повлачење, а нису индиковане психопатолошке сметње. По оцени вештака постојали су јако нарушени односи у оквиру вршњачке групе, те повећан притисак на малолетника са којим се он тешко носио, а дефинитивно је било вређања и омаловажавања на националној и расној основи.

На основу утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да су за настанак нематеријалне штете на страни малолетне тужиље солидарно одговорни тужени родитељи ученика „ДД“ који је повредио тужиљу и тужена школа, али да на страни тужиље постоји и допринос од 50% јер је утврђено да је малолетна тужиља у дужем временском периоду пре самог повређивања вређала малолетног „ДД“ на расној основи, те је утврдио да тужиљи за претрпљене физичке болове припада накнада у износу од 40.000,00 динара, за претрпљени страх накнада у износу од 60.000,00 динара, за душевне болове због наружености накнада у износу од 40.000,00 динара, које је умањио за допринос тужиље од 50% и досудио износе као у ставу првом изреке, а одбио тужбени захтев преко досуђених износа, као и тужбени захтев тужиље за накнаду за умањење животне активности од 150.000,00 динара, јер је закључио да се ради о незнатном умањењу које не даје могућност за досуђење новчане накнаде.

По оцени Апелационог суда, правилно је првостепени суд закључио да је тужена школа одговорна за штету коју је учинио њен ученик налазећи да је у конкретном случају штетник био под надзором школе која ниједним доказом није доказала да би штета настала и при брижљивом вршењу надзора. Према одредби члана 167 став 1 Закона о облигационим односима за штету коју проузрокује малолетник док је под надзором старатеља, школе или друге установе, одговара старатељ, школа, односно друга установа, осим ако докажу да су надзор вршили на начин на који су обавезни, или да би штета настала и при брижљивом вршењу надзора. За време часа ученици треба да су под сталним надзором, а пропуштањем овог надзора ствара се основ за накнаду штете коју би они претрпели, ако им штету проузрокује други ученик који је под сталним надзором школе. У конкретном случају штета је настала управо због тога што школа није вршила потребан надзор. У ситуацији када је ученик тужене, који је у време критичног догађаја био VI разред основне школе, повредио другог ученика, односно малолетну тужиљу, а догађај се десио у фискултурној сали за време часа и у присуству наставника физичког васпитања, тужена школа није успела да докаже да и поред брижљивог надзора није могла спречити настанак штете, јер је очигледно брижљиви надзор школе изостао. Сходно наведеном, а према одредби члана 167 став 1 Закона о облигационим односима, тужена школа је одговорна за насталу

штету на страни малолетне тужиле. Неосновани су жалбени наводи тужене школе да првостепени суд није поступио у складу са упутством из решења Гж-1157/14 од 25.03.2015. године у којем је наведено да суд мора навести које то конкретне мере заштите ученика тужена школа није прописала и спровела за безбедност деце и ученика, као и да суд није ценио Извештај Школске управе од 05.04.2012. године. Првостепени суд је ценио наведени Извештај, али и поред постојања истог, правилно је закључио да постоји одговорност школе у конкретном случају због напред наведених разлога.

Међутим, у односу на одговорност тужених родитеља малолетног „ДД“ првостепени суд је погрешно применио материјално право када је закључио да су исти у смислу члана 154 и 165 Закона о облигационим односима солидарно дужни да претрпљену нематеријалну штету накнаде сразмерно доприносу њиховог сина малолетног „ДД“. Ово из разлога што из свих изведених доказа не произилази да су родитељи на било који начин извршили пропуст у васпитавању свог детета малолетног „ДД“ који је повредио малолетну тужилу. По оцени Апелационог суда, без обзира што су тужени родитељи били позивани у школу најмање једном годишње везано за „ДД“ понашање и учење, првостепени суд није утврдио да је пре конкретног догађаја било евидентирано проблематично понашање малолетног „ДД“. Ово пре свега, када се има у виду да је првостепени суд утврдио допринос малолетне тужиле насталој штети, а који се огледа у томе да је иста у дужем временском периоду пре самог повређивања вређала малолетног „ДД“ на расној основи називајући га погрдним именима пред другом децом у школи, певала му погрдне песме у којима се помињу Роми (Цигани) и вређала га. На овај начин малолетна тужила је својим понашањем у дужем временском периоду које је претходило самом повређивању негативно утицала на малолетног „ДД“ с обзиром на степен његовог физичког и психичког развоја, а што је резултирало и повређивањем малолетне тужиле. Супротно жалбеним наводима тужиле, из налаза и мишљења вештака психолога, који је првостепени суд прихватио, произилази да „ДД“ има изграђен елементарни вредносни систем који је усвојен из породице, да је емоционално зрела особа, као и да је било вређања на националној и расној основи. На основу свега напред наведеног може се закључити да није утврђено да су тужени родитељи малолетног „ДД“ имали пропуста у васпитању свог детета који би довели до настанка конкретне штете, те по оцени Апелационог суда, ови тужени су доказали да је штета на страни тужиле настала без њихове кривице, а све у смислу одредбе члана 165 став 4 Закона о облигационим односима, те је првостепена пресуда у том делу преиначена и одбијен је тужбени захтев у односу на тужене „ВВ“ и „ГГ“.

По оцени Апелационог суда, правилно је првостепени суд тужилу досудио накнаде за претрпљене физичке болове и претрпљене душевне болове због наружености, имајући у виду све околности предметног случаја, а посебно интензитет и дужину трајања претрпљених физичких болова, као и степен наружености тужиле, при чему је правилно нашао да тужилу по овим видовима припадају износи од по 40.000,00 динара, а како је утврђен допринос тужиле од 50%, то су досуђени износи од по 20.000,00 динара, који представљају правичну сатисфакцију и спојиви су са друштвеном сврхом овакве накнаде, а све у складу са чланом 200 став 2 Закона о облигационим односима. Без обзира што је наруженост тужиле лаког степена, утврђено је да је код тужиле услед повреде дошло до лаке неправилности положаја зуба, што је видљиво приликом смеха и непосредног социјалног контакта, те досуђена накнада представља адекватну сатисфакцију за тужилу, као што је навео првостепени суд, те су неосновани жалбени наводи тужене школе у том делу. Тужбени захтев за још

20.000,00 динара за претрпљене физичке болове и за још 30.000,00 динара за претрпљене душевне болове због наружености је одбијен као неоснован. Такође, правилно је одбијен тужбени захтев тужиље за накнаду због душевних болова за умањење животне активности у износу од тражених 150.000,00 динара, јер се ради о незнатном умањењу од 5% које се огледа у тегобама приликом узимања хране, а код тужиље није дошло до оштећења корена зуба, те би досуђење ове новчане накнаде било у супротности са природом накнаде штете и циљу коме она служи. По оцени Апелационог суда, правилно првостепени суд није прихватио налаз и мишљење вештака у погледу умањења животне активности тужиље и одбио тужбени захтев у том делу, те су неосновани жалбени наводи тужиље који се односе на ову накнаду.

Међутим, приликом одмеравања висине правичне накнаде нематеријалне штете која тужиљи припада за претрпљени страх, првостепени суд је погрешно применио одредбе члана 200 Закона о облигационим односима досудивши тужиљи износ од 30.000,00 динара. Апелациони суд налази да за претрпљени страх тужиљи припада износ од 100.000,00 динара, који представља правичну новчану накнаду и сатисфакцију ове врсте, при чему је суд имао у виду јачину и трајање претрпљеног страха, као и све околности случаја, па је припадајући износ умањио за допринос тужиље од 50% и нашао да тужиљи за претрпљени страх припада износ од 50.000,00 динара. Сходно наведеном, Апелациони суд је потврдио првостепену пресуду за досуђени износ накнаде од 30.000,00 динара за претрпљени страх, исту пресуду преиначио и за претрпљени страх тужиљи досудио износ од још 20.000,00 динара, а одбио тужбени захтев тужиље за износ од још 100.000,00 динара на име ове накнаде.

Из свих наведених разлога Апелациони суд је на основу члана 390 и члана 394 тачка 4 Закона о парничном поступку одлучио као у ставу 1. и ставу 2. изреке ове пресуде.

Пошто је преиначена одлука о главној ствари, то је у смислу члана 165 став 2 Закона о парничном поступку преиначена и одлука о трошковима парничног поступка и одлучено о трошковима целог поступка. Тужиља има право на износ трошкова према укупно досуђеном износу накнаде штете. Према одредбама члана 153 став 1 и члана 154 Закона о парничном поступку, а на основу Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката (“Службени гласник РС“ број 121/2012), као и Закона о судским таксама (“Службени гласник РС“ број 28/94...106/15), тужиљи су обрачунати трошкови поступка у укупном износу од 195.100,00 динара, који обрачун се изјављеним жалбама не оспорава, те је Апелациони суд тужиљи досудио наведени износ. Како је одбијен тужбени захтев према туженима „ВВ“ и „ГГ“, који су имали опредељени захтев за накнаду трошкова поступка, то је Апелациони суд овим туженима досудио трошкове поступка. Трошкови тужених износе: на име састава одговора на тужбу 9.000,00 динара, на име заступања од стране пуномоћника адвоката на девет одржаних рочишта по 11.250,00 динара, на име заступања пуномоћника адвоката на три одложена рочишта по 6.250,00 динара и за састав две жалбе по 18.000,00 динара, што укупно износи 165.000,00 динара, колико је досуђено туженима. Другостепени суд није признао трошкове за образложене поднеске, јер их није ни било, нити трошкове за судске таксе, јер тужени нису определили које трошкове траже.

Пошто је тужиља у незнатном делу успела са изјављеном жалбом, то је Апелациони суд на основу члана 165 став 1 Закона о парничном поступку одбио њен

захтев за накнаду трошкова жалбеног поступка, као што је навео у ставу 3. изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Јасмина Симовић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Весна Алексић**